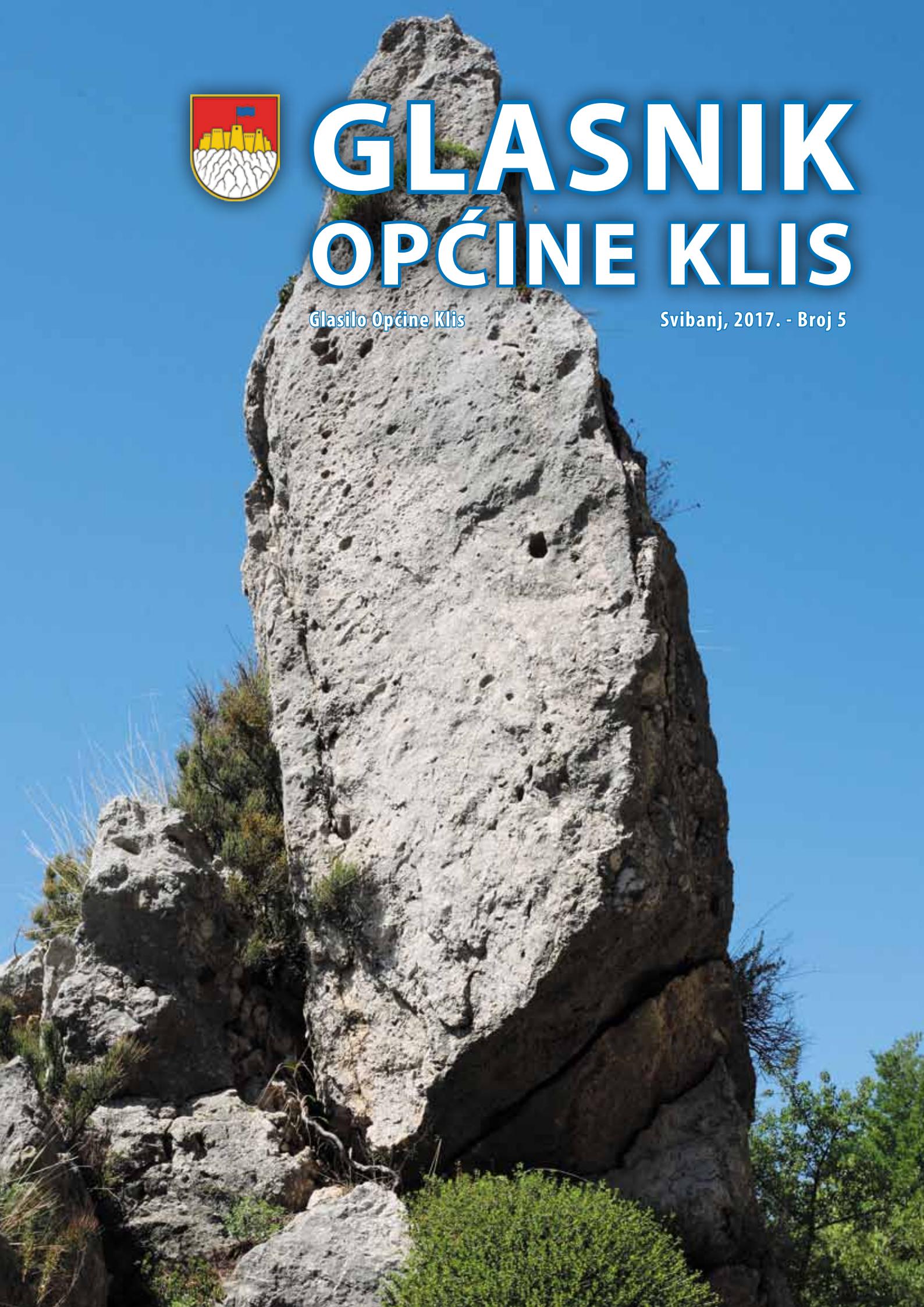

GLASNIK OPĆINE KLIS

Glasilo Općine Klis

Svibanj, 2017. - Broj 5

SADRŽAJ:

Rađa se Kampus u Kurtovićima:	
Klišanima posao, studentima	
znanje	3
Ljepšim cestama i ušminkanim	
selimado bolje budućnosti.....	6
'Kliški uskoci' na ponos	
Klisa i Hrvatske!	9
Prije i sada	12
Čistimo okoliš,	
čuvajmo zdravlje	14
Zaigraj na novom terenu	
i daj gol u Prugovu!	15
Klišani u čudu; 'rera'	
zaobilazi Kosu i Varoš	16
Spisateljica Sanja piše i priča o	
Ivani	18
Gradite kuće	
i ostajte u Klisu	19
Prvi koraci za	
nogometne talente	20
Načelnik Jakov Vetma	
komunicira s građanima uživo i	
na facebooku	21
Turističke brojke	
koje ohrabruju -	
Više gostiju i apartmana	23
UOČI CVJETNE NEDJELJE	
Tisuće vjernika	
na križnom putu	23

IMPRESUM

Besplatno glasilo Općine Klis

Izdavač:

Općina Klis,

Iza Grada 2, 21231 Klis

Telefon: 021/240-292; Fax: 021/240-675

mail: glasnik@klis.hr; www.klis.hr

Glavni i izvršni urednik: Ivica Vetma

Lektura: Lea Smolaka

Tisk i grafička priprema:

Dalmacijapapir Split

Foto: Mirko Bojić i Ivica Vetma

Sve nepotpisane tekstove potpisuje
uredništvo

MEGAPROJEKT - PROF. DR. ŠIMUN ANDĚLINOVIĆ, REKTOR SVEUČILIŠTA U SPLITU ZA NAŠ GLASNIK OTKRIVA DETALJE VELIKOG PLANA U NAŠOJ OPĆINI

Rađa se Kampus u Kurtovićima: Klišanima posao, studentima znanje

Vrijednost projekta je 80-ak milijuna eura, a Općinu Klis na čelu s načelnikom Jakovom Vetmom čeka veliki posao jer je na Općini da u suradnji sa Splitsko-dalmatinskom županijom riješi infrastrukturu – Rektor smatra kako se trebamo ugledati u Izrael, u njihovu usredotočenost na rad, u znanost, u razmišljanje kako pomoći svojoj zemlji.

Piše: Nevena Pleština

Klis je posljednjih mjeseci s razlogom u središtu pažnje po ulaganjima i to zbog 200 tisuća kvadratnih metara na predjelu Kurtovići - Sjever gdje uskoro niče megalomanski projekt tehnološkog parka, koji uključuje

kampus Klis sa studentskim smještajem kapaciteta 700 jedinica i prostorom za gostujuće profesore, Studij mediteranske poljoprivrede u sklopu Odjela za studije mera i mediteransku poljoprivredu te sveučilišnu bolnicu, pet zgrada za tvrtke visoke tehnologije i bogate sportske sadržaje.

Klišane posebno veseli mogućnost da njihova općina postane

motor razvoja cijele Dalmacije, a rektor splitskog sveučilišta prof dr Šimun Andelinović je siguran u to.

- Pokretač razvoja svakako. I ono što je najvažnije, mi želimo u takvo jedno akademsko okruženje dovući kapital, koji će imati visokokvalitetnu radnu snagu, koja će prethodno za vrijeme studiranja naučiti kako raditi u njihovim tvrtkama na njihovu razvoju, istaknuo je našoj novinarki rektor Andelinović.

- Kampus možemo zamisliti kao pet odvojenih cjelina koje će se vezati za poziv EU. Sada je otvoren natječaj na koji ćemo prijaviti zgrade za studentski smještaj. Trebamo pribaviti lokacijsku informaciju, dokaz o vlasništvu, studiju izvedivosti i detaljni idejni plan koji će biti podloga za dodjelu sredstava. Vrijednost projekta je 80- ak milijuna eura, a općinu Klis na čelu s načelnikom Jakovom Vetmom čeka veliki posao jer je na općini da u suradnji sa Splitsko-dalmatinskom

županijom riješi infrastrukturu - kazao je rektor Andželinović ne krijući zadovoljstvo odličnom suradnjom.

– I dalje otvoreno tražimo zajednički interes u svakom projektu i ova odluka o darovanju zemljišta za potrebe sveučilišta, koju je Općinsko vijeće Klisa donijelo jednoglasno, sudbonosna je i za nas i za Klis, jer će upravo na tom području nastajati nove ideje i novi proizvodi. Mediteranska poljoprivreda je izuzetno važna za Klis jer je ova općina geografski smještena na dva odvojena područja; primorski u kojem se želi zajedno sa općinom razvijati eko proizvodnja i izraditi terenski laboratorij, koji bi služio malim proizvođačima, dok je na drugoj, kontinentalnoj strani, područje pogodno za plasteničku proizvodnju i proizvodnju novih tehnologija. – napominje rektor.

Na kliškom se području očekuje pravi grad u malom i onaj tko tu namjerava stanovaći trebao bi imati sve što je potrebno za kvalitetan život. Rektor Andželinović ističe kako nije cilj da najbolji odu iz Splita,

iz Hrvatske, već da najbolji ostanu i da svojom kreativnošću stvore poslove za druge. Već sada se priprema i natječaj za poljoprivrednu proizvodnju koja će biti smještena u Klisu. – Upravo tu nam je potrebno iskustvo Izraela zbog toga što oni preko 80 posto svojih otpadnih voda recikliraju i koriste u navodnjavanju, a isto tako oni su pioniri uzgoja u stakleničkim uvjetima. Nama je cilj stvoriti okruženje u kojem bi veći dio te proizvodnje potrošili u studentskom centru, a naši bi studenti mediteranske poljoprivrede tako stjecali iskustvo. – kaže Andželinović.

Izraelska sveučilišta su jako razvijena, sebe smatraju nacijom novih tvrtki, nazivaju se „start up nacijom“ i upravo zato od njih možemo puno toga naučiti.

Cijeli projekt strateškog partnerstva s uglednim izraelskim institutom za tehnologiju ‘Technion’ splitsko je sveučilište nedavno izložilo izraelskoj veleposlanici u RH Zini Kalay Kleitman koja je projekt podržala.

Andželinović smatra kako se trebamo ugledati u Izrael, na njihovu usredotočenost na rad, na znanost, na razmišljanje kako pomoći svojoj zemlji. Njihovi znanstvenici se gotovo svakodnevno pitaju što mogu napraviti za svoju državu i ponosni su ako to naprave, dok mi još uviđek nismo na toj razini.

– Naše sveučilište je internacionalizirano i cilj nam je zajedno s našim izraelskim partnerima kao i partnerima iz Penn Statea prvo razvijati zajedničke studijske programe, koji mogu biti djelomično zajednički ili u cijelosti zajednički, gdje se dobiva dvostruka diploma. Upravo smo s veleposlanicom Izraela razgovarali o toj temi i modelu koji je razvio ‘Technion’ s dva vanjska kampusa, a koji mi želimo donijeti u Hrvatsku. Izraelci su u tom slučaju odgovorni za akademski program koji se odvija isključivo na engleskom jeziku. Osim toga, oni su odgovorni i za prijenos tehnologija. Naši bi znanstvenici u uskoj suradnji s izraelskim provodili nastavu i istraživanja. Izraelska

uspješnost u transferu tehnologija je nevjerojatna, oni su trenutno prva nacija u svijetu. Nije zanemariva činjenica da su s izraelskog Techniona u posljednjih trideset godina čak četvorica dobitnici Nobelove nagrade. Međutim, nama nije interesantno znanstvenike poslati vani pa da tamo i ostanu, želja nam je omogućiti najboljima da vani sudjeluju samo u određenom programu, da se usavrše i vrati kako bi u Hrvatskoj mogli djelovati.- kaže rektor Andelinović.

Na pitanje hoće li pozvati znanstvenike da ostanu u Hrvatskoj i da se oni koji djeluju u inozemstvu vrate, Andelinović kaže: -Svim hrvatskim znanstvenicima u svijetu, pa tako i Klišaninu Roku Pleštini, vrata splitskog sveučilišta su otvorena! Svi naši znanstvenici izvan domovine trebaju iskazati ljubav prema domovini i vratiti se jer i ovde mogu stvarati inovacije, ako to žele. – napominje dr Andelinović.

Treba nam nova vizija sveučili-

šta i toga je svjestan Andelinović, koji smatra da upravo sveučilište svojim inovacijama, tehnologijama pokusa treba izvršiti transfer tehnologija u buduće firme i stvoriti inovativne proizvode, ali isto tako i neka društvena rješenja koja bi dovela do napretka cijelog društva. To onda ima više prednosti. Jedna je da se tako vraćena sredstva mogu ponovno upotrijebiti za napredak znanosti i tako se stvara jedan ciklus samoodrživog sveučilišta koji stvara nove vrijednosti, ali s tim novim vrijednostima pokreće svoje osnovne aktivnosti.

Najveću dobrobit u svemu tome imali bi mlađi znanstvenici, studenti koji završe studij, koji se odmah uključuju u rad i na neki način to dovodi do ubrzanog zapošljavanja u novim tehnologijama.

– Svjesni smo da ništa ne nastaje preko noći. Mi smo krenuli s projektom post akademskog poduzetništvo, gdje studente kroz razne programe obučavamo o poduzet-

ništvu i učimo ih vještinama kako otvoriti svoju tvrtku, kako naučiti znanja i vještine kojima bi oni mogli neposredno nakon završetka fakulteta sa svojim mentorima u poduzetništvu ili sveučilištu otvoriti svoje vlastite poslove. Dugoročni je cilj neposredno zapošljavanje i usklajivanje sa tržistem rada. – navodi rektor.

Svakom novom radnom mjestu vesele se i Klišani. Za sada nema procjena koliko bi se radnih mjesta moglo otvoriti, ali ako uzmem za primjer Tehnološki park u Varaždinu u kojem je zaposleno 200 ljudi, razloga za veselje ima.

– Tehnološki park je sinonim za budućnost, ne samo za edukaciju mlađih i mogućnost ostanka na ovom prostoru, već i po pitanju javnih sadržaja koji će se tu razvijati. Kampus će definitivno definirati budućnost Klisa i upravo zato ćemo na tom raditi i u novom mandatu - istaknuo je načelnik Klisa Jakov Vetma.

**POGLED U PROŠLOST, SADAŠNJOST, BUDUĆNOST
ŠTO SE SVE RADILO U NAŠOJ OPĆINI I ŠTO NAS JOŠ ČEKA**

LJEPŠIM CESTAMA I UŠMINKANIM SELIMA DO BOLJE BUDUĆNOSTI

LED rasvjeta, biciklističke staze...

- Kompletno uređenje i restauracija Kneževa dvora vrijednosti oko 4 milijuna kuna, objekta na dvije etaže tlocrtnе površine cca 250 m² koji se nalazi na trećem dijelu kliške tvrđave. Nedavno je dobiven još jedan projekt osvjetljenja tvrđave Klis u vrijednosti od 2 milijuna kuna koji će skoro ići u realizaciju.

- Zamijenjena je velika većina (oko 2100 komada) rasvjetnih tijela na području općine Klis štednim i tehnološki prihvatljivijim led žaruljama. Glavnina projekta je odradena a trenutno se radi na proširenju projekta, odnosno 2. fazi projektne realizacije novih linija, izgradnje i zamjene rasvjetnih tijela.

- U zgradi stare škole već godinama je smješten DV Cvrčak s dvije skupine vrtićke djece. Prije nekoliko mjeseci Općina Klis a uz pomoć Ministarstva kulture je preuredila ruševne i devastirane prostore drugog kata zgrade i u njima otvorila Narodnu knjižnicu i čitaonicu.

Svibanj je i pravo vrijeme da svi mještani na jednom mjestu pročitaju i doznaјu što se ulagalo u naš Klis i koji projekti nas očekuju. Trajan rad na poboljšanju infrastrukture baza je kvalitetnog funkcioniranja lokalne vlasti koja mora sve svoje napore usmjeravati na kontroliranje tehničke strukture i sustava koji podržavaju društvo kako bi ova općina bila i ostala mjesto ugodnog života.

- Sanacija i popravak vjerskih objekata u nekoliko naselja: Konjsko, Dugobabe, Nisko, Brštanovo, Korušće i Vučevica.

- Definiranje, uređivanje i označavanje velikog broja biciklističkih staza na području cijelokupnog teritorija općine doveo je mnogobrojne zaljubljenike ovog sporta u našu općinu i podiglo kvalitetu turističke ponude.

- Postavljanje turističkih informativnih punktova-tabli i oznaka-putokaza u užem-pješačkom dijelu centra mjesta u MO Varoš i Megdan.

- Sanacija velikog broja nerazvijanih cesta na području cijele općine.

- Uređenje dijela autobusnih stanica

- izgradnja vodovodnih ogranača u Broćancu

- Sanacija i uređenje sportskih igrališta i izgradnja novih dječjih igrališta

- Uređenje okoliša vrtića sv. Ante u Prugovu

- Uređenje prostorija mjesnih domova i dijela školske zgrade u Brštanovu

Od središta Klisa do šumskih cesta

- Izmjene krovišta i obnove pročelja zgrade u centru mjesta na adresi Trg Mejdan 7 (cafe bar Belfast i ured TZ Klis)

- Trenutno je u izgradnji šumska cesta Brštanovo-Nisko-Matasi do lokaliteta Rajčice, projekt Ministarstva poljoprivrede u vrijednosti od oko 2,5 milijuna kuna.

- Izgradnja plinovoda, kanalizacije i rekonstrukcija kolničkog traka i nogostupa glavne pristupne ceste do centra mjesta Belimovača – Megdan.

Nakon što se završi spomenuta dionica slijedi izgradnja sekundarne kanalizacijske mreže po etapama u cijelom Klisu, naravno uz asfaltiranje svih raskopanih ulica. Dakle u slijedeće dvije godine čeka nas mnogo prašine ali i izgradnja kapitalnog projekata koji će nam značajno podići životni standard.

- Izgradnja mrvračnice i uređenje okoliša groblja sv. Kafe u Klisu.

Kako rade udruge, što je novo u kulturi

Aktivan razvoj kulturnih događanja kao poticaj socijalnog razvoja zajednice te poboljšanje kvalitete življenja. Društveno-kulturni život neke zajednice nužno je i usko vezan uz aktivnost svih mještana. Događanja su odraz aktivnosti mjesta i želja njegovih stanovnika. Klišani pokaz

zuju želju za raznovrsnim događanjima i to ne samo tijekom ljeta. Ipak Kliško kulturno ljetno s vremenom je postalo i turistički važan i nezaobiljan događaj za Općinu Klis, Split i bližu okolicu.

Evidentno je da se u proteklom razdoblju u manje od četiri godine održalo stotinu i više kulturnih događanja kroz različite vidove aktivnosti kao što su koncerti, izložbe, razine promocije i predavanja, dramske i filmske priredbe ...

- Općina Klis na svojoj službenoj internet stranici kao i putem društvenih mreža obavještava svoje stanovnike o svim bitnim događanjima u sferi društveno-kulturnog, političkog i svakog drugog oblika aktivnosti.

- Prije nešto više od godinu dana pokrenut je i tiskani medij naslova Glasnik Općine Klis s namjerom da uđe u svaku kuću i informira o događajima i aktivnostima kategoriju stanovnika koji su hendikepirani nedostatkom informatičkih novosti.

Klis ima knjižnicu i čitaonicu

Knjižnica je temeljna kulturna ustanova svakog mjesta i prije stotinu i više godina u Klisu su postojale dvije koje su iz nepoznatih razloga zatvorene.

Krajem 2016. godine ponovno je otvorena Narodna knjižnica i čitaonica u prostorima stare školske zgrade u Klisu.

Narodna knjižnica je, u skladu sa svojim poslanjem, obavijesni i kul-

turni centar zajednice koji omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja.

Cilj knjižnice je osvijestiti želju za učenjem, upoznavanjem novih vještina i kulturnih aspekata života, a pogotovo u onim sferama gdje to obrazovnom sustavu ne uspijeva.

Osnovne zadaće knjižnice nisu samo posudba knjižne građe i multimedije već trajno informiranje zajednice o dostupnom i manje dostupnom znanju.

Reorganizacija općinske uprave

Kroz rekonstrukciju i reorganizaciju općinske uprave Općina Klis je osnovala dva trgovačka društava u svojem 100 postotnom vlasništvu: Komunalno poduzeće i Poduzetnički inkubator.

Oni obavljaju vrlo značajne aktivnosti za Općinu Klis i u značajnoj mjeri doprinose efikasnijem i bržem radu kroz razne vidove održavanja komunalne infrastrukture i kroz aktivnosti praćenja i prijavljivanja raznih projekata. Na taj način se ostvaruje značajna ušteda što se reflektira na podizanje kvalitete životnog star-

darda i poboljšanje ukupne turističke ponude.

Komunalno poduzeće Klis

Osnivanje komunalnog poduzeća pokazalo se pozitivnim potezom na više područja ; zapošljavanje lokalnog stanovništva, ušteda i smanjenje finansijskih davanja, bolja organizacija akcija i poslova direktnim uvidom u zahtjeve i planove zajednice.

Financijska analiza pokazala je prostor za uštede i racionalizaciju poslovanja kroz osnivanje komunalnog poduzeća koje će brinuti o onome u čemu smo trenutno najlošiji, a to je briga o uređenju cijele općine Klis, samog središta i tvrdave, groblja, ulica, domova kulture i parkova. Također će brinuti i o čišćenju bujica i svih onih komunalnih aktivnosti koje podižu standard života naših sugrađana. Komunalno poduzeće preuzealo je na sebe i druge poslove za koje smo prije osnutka ove tvrtke angažirali vanjske suradnike.

Poduzetnički inkubator

Poduzetnički inkubator je općinska tvrtka čiji je zadatak praćenje malih tvrtki od osnutka do njihova osamostaljenja, ali i djelovanje kao razvojna agencija općine. Od osnutka prijavljen je i dobiven velik broj projekata. Poduzetnički inkubator je prva tvrtka u vlasništvu općine. Uloga inkubatora je dvostruka: primarno sluzi kao pomoć svima

koji se žele upustiti u poduzetničke vode,kroz besplatan prostor i savjetovanje. Druga, vrlo važna uloga, vezana je za prijavljivanje projekata na EU fondove te fondove Ministarstva i Županije.

Rad Općinskog vijeća

Ustanovljene su nagrade Općinskog vijeća zaslužnim kolektivima i pojedincima koje se uručuju prigodom sv. Roka - Dana Općine Klis.

Nagrade Općinskog vijeća za cilj imaju poticati i osvijestiti pozitivno ponašanje pojedinaca i članova zajednice koji su svojom hrabrošću, inovativnošću i radom trajno zadužili zajednicu i neupitno utjecali na njen razvitak.

Općina misli i na socijalno ugrožene skupine

Iako se složeni problemi socijalno ugroženih skupina ne mogu trajno riješiti financijskim intervencijama, mjere socijalnih programa važan su dio razvoja svake zajednice te, osim što potiču socijalnu uključivost, dobrim primjerom pokazuju smjer budućeg razvoja te utječu na stvaranje pozitivne atmosfere. Mjere socijalnog programa koje se primjenjuju u Općini Klis su: sufincanciranje vrtićke djece s područja općine Klis, sufincanciranje učeničkog i studentskog prijevoza, učeničke i studentske stipendije, sufincanciranje učeničkih ekskurzija i školskih marandi u osnovnoj školi, jednokratne novčane pomoći socijalno ugroženim kategorijama stanovništva, pomoći za liječenje teško oboljelih, pomoći kod smještaja socijalno ugroženih višečlanih obitelji, naknade za novorođenu djecu, sufincanciranje ljetovanja osmoškolaca u odmaralištu Crvenog križa na Čiovu i božićnice putem bonova za nezaposlene i umirovljenike.

Klis po mjeri svih mještana, djeljem cijele općine, to je želja i misija svih koji rade za naš povijesni grad bogate prošlosti i svijetle budućnosti.

STANI I PROČITAJ

IVO JE NIKAD ISPRIČANA PRIČA O SLAVNOJ KLIŠKOJ POSTROJBI, PROČITAT ĆETE JE S POSEBNIM EMOCIJAMA

'KLIŠKI USKOCI' na ponos Klisa i Hrvatske!

JEDNOM DAVNO ...

Dugo je uspavana ljepotica, kliška tvrđava, čekala poljubac prave ljubavi, svog viteza na bijelom konju. Nemilice je godinama oko palače raslo trnje i šiblje kako bi kraljevna mogla počivati u miru i čekati onog koji će je osloboediti kleverte. S kraljevnom su u san utonuli i svi darovani joj darovi ljepote, milosti, plesa, pjesme i glazbe. Spavala je i spoznaja o njenom kraljevskom porijeklu, njena sjećanja, njeni planovi.

... a onda je kraljevstvo svjetla pomalo počelo pobijedavati tamu. Dobre vile su krčile neprohodne staze i pripremale susret s vitezom čije će namjere biti časne, koji će joj pokušati vratiti sve izgubljene godine i dati joj ljubav i pažnju kakvu zavrjeđuje, s kojim će sretno proživjeti mnoge godine.

VITEZOVI

Ovo nije priča o kraljevskoj ljepotici. Nije priča ni o zloj kumi Zluradi

Iako je ideja za obnovom uspomene na slavne kliške uskoke bilo i prije, izgleda da su upravo oni koji su u posljednjem ratu bili spremni poći s puškom u obranu domovine bili ti koji su mogli obnoviti ne samo odore već i duh ovih povjesnih ratnika.

Piše: Mile Barić

i svim njenim zluradim pomagačima koji su ljepoticu godinama držali zatočenom. Ovo je priča o vitezovima, o njihovoj hrabrosti, požrtvovnosti, vjernosti, časti. Ovo je priča o vitezovima kliškim, Povjesnoj postrojbi „Kliški uskoci“.

HRABROST

Povjesnu postrojbu „Kliški uskoci“ osnovali su dragovoljci Domovinskog rata iz slavne 4. gardijske brigade Hrvatske vojske. Kao ovo-

dobni ratnici inspiraciju su potražili u najslavnijem isječku iz prebogate i turbulentne povijesti Klisa, razdoblju tridesetogodišnjeg otpora osmanlijskim osvajačima. Iako je ideja za obnovom uspomene na slavne kliške uskoke bilo i prije, izgleda da su upravo oni koji su u posljednjem ratu bili spremni poći s puškom u obranu domovine bili ti koji su mogli obnoviti ne samo odore već i duh ovih povjesnih ratnika.

POŽRTVOVOST

Ovi vitezovi svoju titulu nisu dobili plemičkim porijeklom ni statusom, već su je zaslужili požrtvovnim i predanim radom. Nisu naslijedili odore i oružje, nije bilo gotovo nikakvih materijalnih darova. Dočekalo ih je samo neiscrpno bogatstvo povjesnih zapisa koji su ih usmjeravali i sreća da su na svom putu sretali ljudi, njima slične, zaljubljenike u povjesnu baštinu, vrhunske stručnjake iz raznih područja s kojima su krenuli u postolovinu oživljene povijesti.

Na temelju relevantne literature, likovnih prikaza i muzejske građe, stručni djelatnici Etnografskog muzeja iz Splita u suradnji s članovima Povijesne postrojbe „Kliški uskoci“ izradili su idejnu podlogu i prijedlog za izradu dva različita tipa uskočke odore i to odoru uskoka i odoru kapetana. Na projektu izrade odora bili su mobilizirani malobrojni čuvari tradicije koji su jedini mogli odgovoriti ovom izazovu. Šivanje i krojenje povjerenito je Liposavi Kuštović iz Prvić-Šepurina, inženjerki tekstila koja se bavi izradom starih nošnji. Sukno za hlače i kaban tkalo se u Šibeniku, a stupalo u Otočcu. Srebrenе polutoke lijevane su u Zagrebu, opanke je izradila žena iz Gljeva, podno Kamešnice. Pojas je izrađen u Vrlici.

Prvo oružje nabavljeno je uz pomoć kolezionara Ante Meštrovića iz Klisa. S vremenom su se povezali s Tomislavom Aralicom, zaljubljenikom u hrvatsku vojnu prošlost i stručnjakom za srednjovjekovlje, oružja, odore i znakovlje. Kovanj se prihvatio Ivan Žegrec, kovač iz Sv. Ivana Zeline.

VJERNOST (Bogu i narodu)

Proteklih godina pripadnici postrojbe u živopisnim povijesnim odorama, kao pokretni spomenik, hodocastili su vjerskim središtima na Dobriću, Trsatu, Mariji Bistrici, Udbini, Lourdesu, obilježavali su tužne obljetnice stradavanja Vukovara i Škabrnje, sudjelovali na svečanom vojnom mimohodu u povodu 20. obljetnice voj-

„Kliški uskoci“ odlično su organizirana i iznimno vrijedna udruga predvođena palicom kreativnog g. Damira Žure koji se brinu o kliškoj tvrđavi i održavaju zanimljive manifestacije (npr. Boj za Klis) te je zbog njihova zalađanja kliška tvrđava dobila brojne nove sadržaje poput Muzeja Dalmacije u providurovu dvoru, a rade i na otvaranju dodatnih sadržaja. Ne samo da organiziraju manifestacije, već i sudjeluju na istima diljem Hrvatske, ali i u inozemstvu promičući i popularizirajući povijest Klisa.

Stoga, u ime cijele Udruge „Toma Arhiđakon“, još jednom želim zahvaliti „Kliškim uskocima“ na pomoći i potpori u oživljavanju naše povijesti što nama studentima znači puno više nego mrtvo slovo na papiru. Isto tako bih ih željela pohvaliti jer su primjer i uzor drugima kako se brinuti o kulturno-povijesnoj baštini svog kraja te se radujem svakoj budućoj suradnji.

Anamarija Bašić,
članica Nadzornog odbora Udruge studenata povijesti „Toma Arhiđakon“

no-redarstvene akcije „Oluja“ i slavili na svečanoj inauguraciji predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović. Ostvarili su suradnju s brojnim znanstvenim, umjetničkim, vojnim, povjesnim i političkim institucijama.

Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ počašćena je nazivom počasne postrojbe Splitsko-dalmatinske županije i Hrvatske ratne mornarice te je izabrana za prinosnika Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“, jedne od najstarijih i najuglednijih hrvatskih kulturnih udruga, s časnom titulom – „Zmajeva od Kliške tvrđave“.

VIZIJA

Osim sudjelovanja na brojnim kulturnim događanjima izvan Klisa, putem kojih Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ širi glas o slavnim uskocima i kliškoj tvrđavi, značajna su događanja na samoj Tvrđavi Klis

koja Udruga organizira s ciljem unaprijeđenja prezentacije i cjelokupnog kulturno-turističkog doživljaja Tvrđave. Primjeri dobre prakse pokazuju kako je osim konzervatorskih zahvata na obnovi i kontinuiranoj skrbi o gra-

đevinama nužna i moderna komunikacija s posjetiteljima koje na slikovit i suvremen način treba upoznati s povijesnim značenjem određenog lokaliteta. Revitalizaciju Tvrđave moguće je provesti samo odgovarajućim programima oživljene povijesti koji će povezati autohtonu materijalnu i nematerijalnu baštinu.

Jedan od takvih programa je i povijesno-scenski spektakl „Uskočki boj za Klis“ koji Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ kontinuirano organizira od 2011. godine. U rekonstrukciji povijesne bitke uskoka s tada nadmoćnom osmanlijskom vojskom, sudjeluje više od 200 pripadnika povijesnih postrojbi iz cijele Hrvatske i inozemstva u oko sat i pol programa. Tijekom trajanja manifestacije u neposrednom okruženju kliške tvrđave odvija se i sajam starih obrta i zanata, viteški turniri u mačevanju i streličarstvu, nastupi brojnih žonglera, iluzionista, plesača; radionice, kušaonice i to sve uz zvuke orientalnih i domaćih arhaičnih glazbenika.

Kostimirani obilasci Tvrđave još su jedan od programa oživljene povijesti koji se priređuju za organizirane grupne posjete, a podrazumijevaju cjelovit i dobro osmišljen pristup stvaranju doživljaja kliške tvrđave. Doček kliških uskoka u povijesnim odorama, naoružanih kuburama, mačevima, topuzima i ostalim oružjem onog vremena, uz zvučnu podlogu diplara, stvaraju prvu sliku kliške tvrđave. Obilazak se najčešće nastavlja u manjim grupama. Jedna se grupa u pratinji vodiča upoznaje s najznačajnijim činjenicama iz bogate povijesti, s posebnim naglaskom na povijesne poveznice s mjestima iz kojih posjetitelji dolaze. Za to se vrijeme dio posjetitelja upoznaje s načinom obrane i oružjem koje se koristilo u borbenu. Sve se nastavlja mačevalačkim performansom i kratkim osnovama srednjevjekovnog mačevanja. Nakon toga slijedi najzanimljiviji dio posjeta kada se posjetitelje „uvlači“ u priču na način da i sami isprobaju mačevanje i sudjeluju u streličarskom turniru. Posjet završava posjetom Uskočkoj oružarnici, a druženje se nastavlja uz degustaciju poznatog kliškog ujenka i uskočke travarice.

Već dugi niz godina surađujemo sa Kliškim uskocima kroz manifestacije Gusarska bitka i Kliška bitka te razne streličarske manifestacije i studijske posjete novinara.

U svim tim prigodama Kliški uskoci su se pokazali kao vrijedni i odgovorni suradnici, a iznad svega istinski čuvari hrvatske tradicije i povijesti.

Smatram kako su oni primjer kao povijesne postrojbe trebaju usrađivati sa turističkim zajednicama i lokalnom samoupravom, a sve to kako bi se očuvala i turistički promovirala naša hrvatska tradicija i povijest.

Nadamo se u budućnosti nastavku suradnje na novim projektima i jedna velika pohvala Uskocima na dosadašnjem radu i trudu, te očekujemo samo nove uspjehe!

Joško Stella, direktor TZ splitsko-dalmatinske županije

Organizirani posjeti školske i vrtićke djece su kostimirani obilasci kliške tvrđave prilagođeni djeci. Ovisno o njihovom uzrastu, upoznaje ih se s povijesnim činjenicama koje se povezuju s gradivom koji uče u školi. Djeci su svakako najzanimljivija natjecanja u gađanju dječjim lukom, nakon kojih dobivaju prigodne nagrade. U radionici izrade suvenira djeca izrađuju gipsane odljeve kliške tvrđave i za uspomenu ponesu suvenir koji su sami izradili. Reakcije djece i na-

stavnika na cjelokupni posjet tvrđavi i na ovaj oblik izvanučioničkog učenja su, bez iznimke, pozitivne.

Streličarski turnir „Zlatna uskočka strijela“, uprizorenja krunidbe kralja Zvonimira i organiziranje edukativno-rekreativnih škola glagoljice, klesarstva i heraldike već su tradicionalne manifestacije, a pred završetkom je izgradnja radionice srednjovjekovnih zanata, koja se postavlja u svrhu oživljavanja starih zanata te poticanja i učenja vještina kovanja sa naglaskom na izradi mačeva, sablji i metalnih lukova za samostrel.

Zbog svog predanog rada Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ prepoznata je kao jedan od ključnih dijunka u učinkovitom upravljanju Tvrđavom. Stručnjaci koji su izrađivali „Plan upravljanja Tvrđavom Klis“ predlažu „*sustavno i plansko uključivanje Kliških uskoka kao glavnih aktera u oživljavanju svakodnevnog života u tvrđavi*“ i navode kako su zbog „dosadašnjeg aktivnog djelovanja i ulaganja u klišku tvrđavu idealna „posada“ Tvrđave koja uz pomoć odgovarajućeg načina upravljanja može sustavno i kontinuirano obavljati svakodnevne poslove te djelovati kao „domaćin“ Tvrđave“.

O tome kakvi su domaćini Kliški uskoci svjedočit će, već ovog ljeta, brojni domaći i strani gosti koji će hodocastiti kliškoj tvrđavi kao i oni koji će biti dio povijesno-scenskog spektakla „Uskočki boj za Klis“ ili neke druge manifestacije koju organiziraju ovi čuvari kliške i hrvatske baštine.

PRIJE

SADA

PRIJE

SADA

EKO SVIJEST
SVI MOŽEMO UČINITI MNOGO VIŠE U ZAŠTITI PRIRODE

Piše: Lea Smolaka

Iako većina nas osjeća svojevrstan otpor prema ekološkoj i biološkoj edukaciji, uzimajući u obzir aktualne statistike i izvješća svjetskih organizacija „zelenih“, pet je do dvanaest.

Kada sam pokušavala pisati ovaj tekst, shvatila sam da ga je nemoguće napisati bez nekoliko činjenica koje pripadaju području znanosti. Hrvatska trenutno reciklira oko 16 % otpada, a propisi Europske unije u sljedećim desetljećima nalažu povećanje za čak 50%. Takav pozitivan pomak imao bi dobar utjecaj na punjenje državne blagajne i ekološku funkcionalnosti teritorija. Pojam ekološke funkcionalnosti nekog teritorija lakše se objašnjava pojmom održivosti, o kojem toliko često čujemo u medijima, ipak, vrlo rijetko potpuno razumijemo njegovo značenje. Održivost jest sposobnost održavanja ravnoteže između procesa i stanja u nekom sustavu, u ovom slučaju- ekosustavu. To je i lokalno i globalno primjenjiv i proučavan fenomen koji sve češće dobiva negativnu konotaciju. Svi znanstveni dokazi u korist su teorije da čovječanstvo živi na (trenutno?) neodrživ način. Drugim riječima, moramo se promijeniti ili će se sve

za nas promijeniti. Što to uključuje? Svjesnost o otpadu i njegovoj količini, iskorištavanje prednosti reciklaže, odvajanje otpada i odlaganje na za to predviđena mjesta. Eto, ne zvuči tako teško.

Je li potreban ovoliki uvod za upozoriti na nelegalno odbacivanje otpada koje se svakodnevno događa i kojem smo i sami često svjedoci? Mislim da je. Edukacija je jedini način da se stvari promjene. Jedna bačena plastična vrećica smeća, vlasnika koji je to napravio „samo jednom“, zbraja se sa svim plastič-

nim vrećicama ljudi koji su to učinili u isto vrijeme, diljem svijeta, misleći isto. Nekad zanemarujuemo svoju važnost i važnost svojih postupaka iz skromnosti, nekad iz gluposti. U svakom slučaju, poticanje na razmišljanje o ovoj problematici dokazano donosi poboljšanja.

Diljem naše općine možete vidjeti nepropisno odlaganje otpada. Ponekad jer je tako lakše, jer nas nije briga i jer „drugi rade tako“. Osim nagrdavanja estetike slikovitog Klisa, ovakvo odlaganje otpada utječe na plodnost tla, time na kvalitetu hrane, a time i na kvalitetu življjenja.

Promjene mogu nastupiti odmah. Ukoliko se poželite informirati o pravilnom odlaganju otpada i reciklaži, postoji niz internetskih stranica, poglavito onih Ministarstva zaštite okoliša na kojima možete dobiti puno više od osnovnih informacija. Ukoliko svjedočite nelegalnom odlaganju otpada prijavljivanjem ovakvih slučajeva izravno utječete na redukciju takvog ponašanja. Pozivamo Vas na očuvanje naših prirodnih ljepota i dobara, na edukaciju djece, a u svrhu očuvanja prirodnog blagoslova, koji baštinimo od naših predaka.

SPORTSKI ŽIVOT
DOBRE VIJESTI ZA NAŠE MISTO U BRDSKOM DIJELU OPĆINE

ZAIGRAJ NA NOVOM TERENU I DAJ GOL U PRUGOVU!

Piše: Darija Radić

Lijepe vijesti stižu za mještane i ljubitelje Prugova jer će u tom mjestu naše općine uskoro krenuti radovi na sanaciji igrališta.

Ova vrijedna investicija u cijelosti će izmijeniti izgled sadašnjeg igrališta jer će uz glavni teren biti postavljene montažne tribine te svlačionice za suce i igrače.

Izgradnja ovakvih objekata u Općini Klis temelj je za stvaranje uvjeta za kvalitetniji život svih žitelja općine u ruralnom dijelu, a posebno za

sport i rekreaciju djece i mladih kako bi im sportski život bio dio svakodnevice. S obzirom da sličnih sadržaja manjka u susjednim općinama, Prugovo će na ovaj način postati i okupljalište ljubitelja sporta i rekreacije iz susjednih općina. Novo igralište tako će obogatiti život mještana Prugova, te brojnih ljubitelja sportskih aktivnosti susjednih područja koji gravitiraju Prugovu, a koji godinama organiziraju brojna natjecanja na lošim terenima.

Na novom igralištu veličine 105 x 68 metara postavit će se montažne tribine glavnog nogometnog igrališta za čak 1092 gledatelja, kao i montažne svlačionice sa suce te montažne svlačionice za igrače po sustavu Eurostandard.

Osim što će biti mjesto brojnih sportskih događaja za sve sportaše i rekreativce svih dobi, igralište bi moglo postati i mjesto drugih događaja u Prugovu.

KLIŠANI U ČUDU; 'RERA' ZAOBILAZI KOSÚ I VAROŠ

Otvaranje pruge bilo je odgađano u nekoliko navrata, a splitske su novine pisale: „Ova željeznička pruga Sinj – Split neće nam biti ni od kakove koristi... Sve se čini, da je i ova uskotračna pruga sagrađena, da bude malo prašine u oči.“

Piše: Valter Firić

Po svojim tehničkim značajkama to je uglavnom bila brdska pruga s postupnim promjenama uspona čiji je najveći kolosiječni nagib od 26,7 promila bio kod tunela Jadro u blizini Kose. Na pruzi su napravljena tri tunela, svi u blizini Klisa, a najduži je bio polukružni tunel u Gornjoj Rupotini dug 400 m, potom tunel na Grebenu zvan Tri kralja dug 123 m, dok je najkraći bio

tunel Jadro, poslije zvan Mačkovac, iznad izvora rječice Jadro, dug svega 118 m. U Klisu je ispod Varoša izgrađen kameni vijadukt zvan Vetmin most dug 76,81 m, sastavljen od šest stupova koji nose sedam polukružnih lukova koji se dižu u visinu od 23 m. Sjeverno od Klisa u predjelu Grlo, iznad ceste koja vodi prema Konjskom, izgrađen je manji željezni most raspona 8 m oslonjen na kamene upornjake. Naknadno je, s njegove južne strane, podignuta

željezna konstrukcija s daskama za zaštitu od bure. Pruga je imala 117 rampi na putnim prijelazima i 120 odvodnih kanala za oborinske vode. Zbog sigurnosti željeznice nekoliko je godina poslije na području Klisa kao zaštita od bure bilo podignuto petnaestak ograda, čiji su kameni piloni bili povezani željeznim konstrukcijama između kojih su bile postavljene daske.

Otvaranje pruge bilo je odgađano u nekoliko navrata, a splitske su novine pisale: „Ova željeznička pruga Sinj – Split neće nam biti ni od kakove koristi... Sve se čini, da je i ova uskotračna pruga sagrađena, da bude malo prašine u oči. Vaguni su toliki, da će putnici neprestano strepititi da

Vijadukt Vetmin most u Klisu nakon skidanja željezničkih tračnica, 1903. godine

Tunel u Gornjoj Rupotini, južni ulaz, 1903. godine

se prevale. Pa kakovi vaguni, a kakova tek lokomotiva! Ovo je dvanaestu dan, da joj zabijaju čavle i da je čiste od zardjalosti, jer Bog sam zna otklen su je izvukli.“

Tek nakon izvršenog tehničkog prijema radova 7. rujna, otvaranje pruge 12. rujna 1903. proteklo je bez svečanosti, u otužnoj atmosferi i uz jako policijsko osiguranje postavljeno uzduž pruge zbog bojazni da bi kod stanovništva mogli izbiti nemiri zbog natpisa na njemačkom i talijanskim jeziku postavljenih uz prugu.

Već početkom prometovanja željeznice Klišani su imali primjedbe na njen vozni red jer se zaustavljala samo u naselju Megdan, ali ne u Kosi i Varošu, kroz koje je također prolazila. Stoga su mještani upućivali molbe Ministarstvu željeznica da se vlakovi nakratko zadržavaju i u ova dva naselja. Pri tom se tvrdilo da je država uz niske cijene otkupila od Klišana zemljište uz prugu i

priklučila se na seosku vodu, a to je uzrokovalo njenu nestaćicu. Tek je 1. veljače 1910. godine otvoreno stajalište u Kosi, što je olakšalo prijevoz putnika do ovog kliškog naselja. Tada je uočeno da su čekaonice otvorenog tipa napravljene na postajama i stajalištima neprimjerene jer ne pružaju siguran zaklon putnicima od vremenskih nepogoda, posebice one koje su bile okrenute sjeveru. Tako su Klišani godinama uporno tražili od ravnateljstva željeznicu da se s malim troškom na njihovoj postaji napravi zatvorena čekaonica, međutim, osim dolazaka komisija poslanih od ravnateljstva da utvrde stanje čekaonice, dugo se u tu svrhu nije ništa napravilo. Dosta kasnije ta je čekaonica bila zatvorena.

Udaljenost od Splita do stajališta u Kosi iznosila je 12.800 m, a postaje u Klisu 19.157 m. Dužina tadašnje postaje u Klisu iznosila je 301 m, a stajališta u Kosi 35 m. Na postajama

su podignute manje ili veće kamenne prijamne zgrade tipskog oblika, skladišta i druge prateće zgrade. Prijamne zgrade na postajama u Solinu, Klisu, Dugopolju i Sinju bile su skoro istog tlocrtnog oblika i veličine. Imale su simetrično oblikovana pročelja trokutastih zabata na kojima se isticao središnji dio koji je, kao i krila zgrada, imao dvoslivni krov. Zgrade na postajama u Solinu i Dugopolju bile su jednokatnice, a one u Klisu i Sinju bile su dvokatnice. Njihove prostorije u prizemlju služile su kao biljetarnica, prometnikov ured i prostor za stanovanje, a na katovima su se nalazili stanovi za željezničke službenike. Sa strane svake zgrade bila je prislonjena natkrivena čekaonica za putnike, a uz nju prizemnica sa sanitarnim i skladišnim prostorom.

(Nastavak u sljedećem broju)

VEČER KNJIŽEVNOSTI - GOSTOVANJE U NARODNOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI KLIS

SPISATELJICA SANJA PIŠE I PRIČA O IVANI

Narodna knjižnica i čitaonica bila je mjesto lijepo večeri na kojoj je gostovala hrvatska književnica i prevoditeljica Sanja Lovrenčić. Time je započet novi vid kulturnog života Klisa i knjižnice, koja u budućnosti planira niz ovakvih događanja.

Susret je organiziran kao završnica događanja koja su se u travnju održavala u Knjižnici, a posvećena su životu i opusu Ivane Brlić-Mažuranić.

Nakon likovnih radionica i pričaonica, došla je na red i jedna književna večer za zreliju publiku. U nešto više od sat vremena druženja Sanja Lovrenčić je predstavila svoj rad, djela, projekte za budućnost. Gosti su imali prilike uživati u čitanim pjesmama te ulomku iz njene nove knjige 'Zagrebačko djetinjstvo šezdesetih', za koju je inspiraciju dobila seljenjem u stan u kojem je odrastala.

Većinu književne večeri uzela je priča o Ivani. Predstavljajući svoju knjigu 'U potrazi za Ivanom', progovorila je o onome što je otkrila istražujući privatni život autorice, što ju je razočaralo, a što očaralo.

Predstavljajući svoju knjigu 'U potrazi za Ivanom', progovorila je o onome što je otkrila istražujući privatni život autorice, što ju je razočaralo, a što očaralo.

što ju je razočaralo, a što očaralo. To nas je, logično, dovelo do problema afirmacije hrvatskih autorica u prošlosti, ali i danas. Duhovita i inspirativna Sanja Lovrenčić provela nas je i kroz svoja razmišljanja o poeziji, prevodenju i ljubavi prema čitanju te otkrila više o svom projektu *Uberi priču*, koji se uspješno provodi u Zagrebu više od desetljeća.

Na kraju ovakvog ugodnog druženja gosti su imali prilike bolje se upoznati s autoricom te postaviti željena pitanja. Sanja Lovrenčić, književnica i prevoditeljica, ušla je u hrvatsku književnost 1987. zbirkom pjesama *Insula dulcamara*. Otad je objavila još šest pjesničkih zbirki, a poezija joj je objavljivana i

u domaćoj i stranoj periodici te prevodena na njemački, poljski, ruski, slovenski, švedski. Za knjigu 'Rijeka sigurno voli poplavu' dobila je nagradu Kiklop. Autorica je zbirki kratkih priča *Wien Fantastic, Portret kuće* i 'Zlatna riba i istočni Ariel', romana 'Dvostruki dnevnik žene sa zmajem', 'Klizalište' 'U potrazi za Ivanom' (nagrada 'Gjalski' 2007), 'Martinove strune', 'Martins Seiten', 'Ardura' (2012)...

Autorica je i fantastične trilogije 'Zmije Nikonomora'. Napisala je nekoliko knjiga namijenjenih djeci; za zbirku priča *Četiri strašna Fufožder i jedan mali Fufić* dobila je nagradu 'Grigor Vitez'. U programima Hrvatskog radija izveden je niz njezinih radio-dramskih tekstova, među kojima su neki izvođeni i izvan Hrvatske (na njemačkom, mađarskom, slovačkom i estonskom). Kao samostalni dokumentarist snimila je i režirala šest dokumentarnih radio-drama. Tripit je sudjelovala u radu međunarodnog žirija festivala Prix Europa u Berlinu. Kao suradnica III. programa Hrvatskog radija izabrala, prevela i priredila niz tekstova s područja svjetske književnosti. Bavi se i prevođenjem književnih tekstova s engleskog, francuskog i njemačkog jezika; za prijevod zbirke kratkih priča *Kuća duhova* Virginije Woolf dobila nagradu 'Kiklop' 2012.godine.

MLADI SU IN - OPĆINA ĆE POMOĆI NOVIM OBITELJIMA

GRADITE KUĆE I OSTAJTE U KLISU

Općina Klis uspjela je tijekom 2016. godine izvršiti uknjižbu niza građevinskih parcela na području cijele općine. Načelnik Općine Klis, Jakov Vetma, pokrenuo je inicijativu kojom će se osigurati mladim obiteljima, ponajprije s područja općine Klis, zemljište za izgradnju obiteljske kuće po iznimno povoljnim uvjetima, a sve u skladu s pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske.

- Općina Klis velika je površinom i taj prostor promatramo kao vrijedan resurs. Jedan dio dodijelili smo Sveučilištu u Splitu za budući kampus, a ova inicijativa ima za cilj osigurati mladim obiteljima zemljište za izgradnju obiteljske kuće. Ne želim da se mladi s područja naše općine iseljavaju i kao jedinu opciju vide kupovinu stana putem dugogodišnjeg kredita. Postoji zakonski okvir za puno povoljniju soluciju. Ukoliko osiguramo zemljište i oslobođimo mlade obitelji plaćanja komunalnog doprinosu, a uz mjere Vlade RH koje idu na ruku financiranju izgradnje obiteljskih kuća, vjerujem da naše mlade obitelji mogu riješiti stambeno pitanje puno povoljnije nego na način koji se u ovom trenutku nudi na tržištu nekretnina. - rekao je načelnik Općine Klis.

Uskoro će uslijediti javni poziv mladim obiteljima, nakon čega će se krenuti u zakonsku proceduru, koja bi do kraja 2017. trebala biti gotova.

BALUN S CENTRA - KLIS DOMAĆIN MEĐUNARODNOG TURNIRA

PRVI KORACI za nogometne talente

Međunarodni nogometni turnir 'Prvi koraci' u organizaciji Nogometnog kluba 'Adriatic' okupio je ove godine rekordne 94 ekipe mlađih uzrasta pa je tako kroz našu općinu prošlo tisuću igrača. Nogometni turnir je organiziran u nekoliko kategorija uzrasta, a utakmice su se odigravale na nekoliko nogometnih terena. Jedna od kategorija najmlađih uzrasta nogometnih talenata svoja znanja i vještine tijekom trodnevnih aktivnosti pokazali su na terenu NK 'Uskok' iz Klisa.

Prepune tribine i sjajna sportska i prijateljska atmosfera svakako su opravdali postojanje ove sportske manifestacije dječjeg veselja, navijanja, te pravog sportskog nadmetanja, kakvog se viđa i na sportskim natjecanjima starijih nogometara. Klis se tako još jednom potvrdio kao uspješan domaćin jedne velike sportske manifestacije pa se s veseljem očekuju nova sportska zbivanja u našoj općini.

foto: Ivica Čavka

Načelnik JAKOV VETMA komunicira s građanima uživo i na facebooku

Često se kamenolom u Klis-Kosi spominje kao izvor prihoda Općine Klis. U 2016. godini ukupan prihod iznosio je samo 44.000 kuna.

U mom prijedlogu novog prostornog plana osigurani su svi preduvjeti za sanaciju.

Zašto je ovoliko trajalo?

Zbog ugovora kojeg je netko potpisao davne 1972. godine. I ne, ne želim kriviti nikog jer tko je mogao tada predvidjeti burnu budućnost u kojoj se neće znati kolike su količine eksploatirane, a upravo to je produljilo rok od predviđenih 40 godina.

Status od 28. 4. 2017

2013. stanovnici Klisa tražili su nekoliko kaptalnih investicija koje su bitne za sve žitelje našeg mjesa; novo groblje, mrtvačnicu, revitalizaciju tvrđave, ulaz u centar Klisa (Belimovača - Megdan) te ulicu Mezanovci koja je 8 godina bila neriješena. Dokumentacija za mrtvačnicu je gotova i kreće se graditi ovaj tjedan. Ostalo nabrojano smo napravili ili su radovi pri kraju. Tome smo dodali ljekarnu, ambulantu, knjižnicu, novu rasvjetu, interpretacijski centar, projekt sekundarne kanalizacije i vodoopskrbe...

Status od 11. 4. 2017

Sjećam se kada smo bili prijavljeni Ravnateljstvu policije uoči parlamentarnih izbora 2015. zbog išaranog spomenika poginulima u 2. svjetskom ratu. Nakon toga je i Slobodna Dalmacija pisala o tome. Poslali smo svima fotodokumentaciju, račune čišćenja i onda je uslijedio članak isprike.

Tako vodimo fotodokumentaciju i za sanaciju ilegalnih odlagališta otpada.

Sastanci s Hrvatskim šumama i lovačkim udrugama održavali su se upravo po ovom pitanju. Međutim, dok nekog ne uhvatimo i prijavimo policiji, ovakve stvari će se i dalje događati.

Izbaciti otpad bilo gdje znači biti nesavjestan. To čini u blizini izvora Jadra znači biti idiot.

Općina Klis mora izvršiti sanaciju. Međutim, to je saniranje posljedice. Uzrok je u glavama onih koji onečišćuju i zagađuju.

Status od 27. 2. 2017

U kolovozu 2013. pokrenuli smo inicijativu izgradnje vodovodne mreže za ulice Vidoševići i Parađine u Broćancu. Nakon projektne dokumentacije, ishodovanja dozvola, traženja izvora financiranja te postupka javne nabave, bageri su konačno na terenu.

Status od 27. 2. 2017

TURISTIČKE BROJKE KOJE OHRABRUJU - Više gostiju i apartmana

Kad se govori o dobrom pokazateljima u kliškom turizmu tada ne treba zaboraviti na izvrsne brojke u našoj općini po kojima je broj noćenja povećan za čak 156 posto!

Tako je 2015. godine ostvareno 2245 noćenja, dok je 2016. godine ostvareno čak 5767 noćenja, što iznosi fantastičan porast od 156 posto. Trud vlasnika kuća i apartmana, ali i općinske vlasti tako su dovele i do povećanja smještajnih kapaciteta na području Općine Klis. Tako na području cijele naše općine stare kuće dobivaju novi izgled i sadržaje, pretvaraju se u apartmane, te je trenutno evidentirano 30 smještajnih jedinica ukupnog kapaciteta od 146 kreveta.

Glavno odredište svim turistima je znamenita utvrda, kliška tvrđava, koja je 2015. godine zabilježila 20.000 prodanih ulaznica, a 2016. godine 29.168 prodanih ulaznica što iznosi porast od oko 46 posto. Uz nezaobilaznu tvrđavu, te ostale vrijednosti bogate spomeničke baštine, u kliškoj turističkoj ponudi je i gastronomija, te okretanje prema cikloturizmu, novom vidu sporta i rekreacije koji je zaživio i kod nas, pa se očekuje da će brojni turisti iz Hrvatske i svijeta sve češće i u još većem broju pohoditi naš Klis

UOČI CVJETNE NEDJELJE - Mnoštvo vjernika na križnom putu

Petak uoči Cvjetne nedelje i početka Velikog tjedna tradicionalno se obilježio križnim putem. Po starim crkvenim običajima, na križni put su krenuli; župnik **don Miro Šestan** u pratnji ministranata, članova povjesne udruge 'Kliški uskoci' i mnogobrojnih stanovnika. Križni put je kao i uvijek krenuo od župne crkve UBDM u Klisu, zatim usponom strmovitom južnom padinom kliške tvrđave, putem zvanim 'Skalice'. Vjernici su zatim krenuli do crkve sv. Vida na tvrđavi, te do crkvice sv. Ante i napisljeku natrag u župnu crkvu.

Vjernički puk je na križnom putu u tišini molio za zdravlje svojih obitelji, budućnost Domovine te posebno za one koji su dali živote za današnju slobodu.

NOVI BANKOMATI SPLITSKE BANKE

Podižite gotovinu i kupujte GSM bonove na novom bankomatu u **Klisu**, na adresi **Trg Mejdana 4** (u sklopu ljekarne).

Plaćajte račune s uplatnicama koje na sebi imaju otisnuti 2D BAR (crtični) kod te jednostavno polažite novac na vaš račun 24 sata dnevno na BNA bankomatu u **Solinu**, na adresi **Zvonimirova 60**.